

РЕШЕНИЕ

№ 8

гр. София, 04.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-В СЪСТАВ, в публично заседание на осми декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Анелия Маркова

Членове: Пепа Маринова-Тонева
Ивелина Симеонова

при участието на секретаря Ива Ат. Иванова
като разгледа докладваното от Анелия Маркова Въззивно гражданско дело
№ 20211100505973 по описа за 2021 година

Производството е по чл.258 и следв. ГПК.

Образувано е по постъпилата **въззивна жалба от ответника пред СРС- „К.М.“ ЕООД.**

Със същата се обжалва решение № 20014954/18.01.2021 г. по гр.д. № 27661/2020 г. на СРС, 74 състав, с което се :

ОСЪЖДА „К.М.“ ЕООД да заплати на А.М.А. сумата от 9344,40 лева, представляваща дължимо на основание чл. 222, ал. 4 вр. с ал. 3 КТ обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение на ищеца с ответника след прослужване на повече от 10 години при същия работодател, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба – 29.06.2020 г. до окончателното плащане;

ОСЪЖДА „К.М.“ ЕООД да заплати на А.М.А., сумата от 1261,49 лева, представляваща дължимо на основание чл. 228, ал. 3 КТ обезщетение за забава за периода 01.03.2019 г. – 28.06.2019 г. върху главницата от 9344,40 лева;

ОСЪЖДА „К.М.“ ЕООД да заплати на А.М.А., сумата от 1278,79 лева,

представляваща дължимо на основание чл. 222, ал. 1 КТ обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение на ищеца с ответника поради намаляване обема на работа, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба - 29.06.2020 г. до окончателното плащане, като за разликата до 1557,40 лева ОТХВЪРЛЯ иска, както и в тежест на ответника са възложени разноските във връзка с уважената част на претенциите, а във връзка с частичното отхвърляне на иска по чл. 222, ал.1 КТ, са възложени разноски в тежест на ищеца.

Излагат се доводи за неправилност на така постановеното решение, твърди се неговата необоснованост. Сочи, че ищецът не бил ангажирал доказателства да са настъпили предпоставките на чл.222, ал.1 КТ. Независимо от това работодателят бил начислил това обезщетение в разплащателната ведомост, както и определил дължимите се осигурителни вноски; затова бил добросъвестен. По отношение на претенцията по чл.222, ал.4 КТ сочи, че работодателят не можел да направи преценка дали са налице предпоставките за заплащане на това обезщетение, защото не знаел дали работникът ще се възползва от правото по чл.68 а КСО за пенсиониране. Ищецът не бил предявил такава претенция пред ответника, нито го бил уведомил, че получава пенсия по чл.68 а КСО.

Иска се решението да бъде отменено и да бъде постановено друго, с което претенциите на ищеца да бъдат отхвърлени изцяло. Претендират се разноски.

Постъпила е допълнителна въззивна жалба, с която се уточнява, че първоинстанционното решение се обжалва само в частта, в която претенциите на ищеца са били уважени, както и в частта за разноските възложени в тежест на ответника.

По въззивната жалба е постъпил **отговор от ищеца пред СРС**, в който се излага становище за неоснователност на въззивната жалба и правилност на първоинстанционното решение; не били допуснати сочените от въззивника нарушения. Същото било постановено при съобразяване с обстоятелствата, които се спорят по делото. По отношение на лихвата по иска по чл. 222, ал. 1 КТ, съдът се бил съобразил с обстоятелството, че законната лихва върху обезщетението се търси едва от датата на предявяване на иска. По отношение на претенцията на чл. 222, ал. 4 във вр. ал.3 КТ, излага доводи във връзка с

редакцията на чл. 228, ал. 3 КТ, в сила от 22.12.2017 г., като се аргументира, че в тази връзка не е необходима покана.

По допустимостта на въззивната жалба:

Въззивникът е бил уведомен за решението на СРС, на 24.02.2021 г. Въззивната жалба е подадена на 10.03.2021 г.

Следователно въззивната жалба е подадена в срока по чл.259, ал.1 ГПК.

Налице е правен интерес от обжалване - в частта, в която първоинстанционното решение се обжалва СРС е уважил претенциите на ищеца срещу ответника/въззивник.

Въззивната жалба е допустима.

В частта, в която частично е отхвърлен иска по чл.222, ал.1 КТ решението като необжалвано от ищеца, е влязло в сила.

По основателността на въззивната жалба:

Съгласно чл. 269 ГПК въззивната инстанция се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По останалите въпроси – само доколкото са посочени в жалбата.

След служебно извършена проверка въззивната инстанция приема, че първоинстанционният съд се е произнесъл във валиден и допустим процес.

По доводите във въззивните жалби:

За да постанови решение в обжалвания смисъл, първоинстанционният съд е приел следното:

По иска с правно основание чл. 222, ал. 1 КТ:

По делото не било спорно прекратяването на трудовото правоотношение /ТПО/ поради намаляване обема на работа, следователно била налице първата предпоставка на чл. 222, ал. 1 КТ. Ищецът бил останал без работа в период от 1 месец след прекратяване на ТПО – това се установявало от представената по делото трудова книжка, както и от справката от НОИ. Ищецът бил обвързан от последващо трудово правоотношение на 28.05.2019 г., т.е. близо 4 месеца след прекратяване на ТПО с ответното дружество, като липсвало удостоверяване за наличие на ТПО в промеждутъка от 14.01.2019 г. и 28.05.2019 г., т.е. налице била и

втората предпоставка – ищецът да не е постъпвал на работа в рамките на един месец след това. С оглед изложеното следвало да се приеме, че на ищеца е дължимо обезщетение по чл. 222, ал.1 КТ. С отговора на исковата молба не било въведено твърдение за изплащането на подобно обезщетение. Твърдяло се, че е предвидено изплащането му след искане за това и удостоверяване, че ищецът действително е останал без работа за срок от един месец. СРС не е споделил изложените от ответника твърдения за наличие на косвени доказателства, удостоверяващи плащането на обезщетението по чл.222, ал. 1 КТ. В трудовата книжка на ищеца не било вписано обстоятелството, че обезщетение по чл. 222, ал. 1 КТ е заплатено от работодателя. Трудовата книжка била основният удостоверителен документ относно обстоятелствата, свързани с трудовата дейност, поради което тя представлявала доказателство за извършените пред и от длъжностното лице с удостоверителна компетентност, действия. Отделно от това представената по делото ведомост, която удостоверявала начисляването на това обезщетение не била подписана от служителя и не можело да се приеме, че доказва плащане на дължимото обезщетение. По делото се установило изпълнението на задължението на работодателя да внесе дължимите осигурителни вноски и данъци, съобразно посоченото в приложения по делото протокол и справка към него от Национална агенция по приходите /НАП/, но изпълнението на това задължение от страна на ответника следвало да се приеме за признание за възникване на задължението за заплащане на обезщетение по чл. 222, ал. 1 КТ. Обезщетението по чл. 222, ал. 1 КТ се включвало в облагаемия доход по чл. 24, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица /ЗДДФЛ/, поради което на ищеца следвало да се присъдят обезщетения след приспадане данък общ доход по същия закон. Съгласно чл. 272, ал. 1, т. 3 и т. 4 КТ работодателят имал задължение по чл. 42, ал. 4 ЗДДФЛ и задължение по чл. 6 от КСО да удържа от трудовото възнаграждение на работника или служителя дължимите от него данъци и осигурителни вноски. Тези удръжки работодателят бил задължен да направи и без съгласието на работника или служителя, поради което СРС е приел, че задължението му към работника или служителя за заплащането на обезщетение за времето, през което е останал без работа, но не повече от месец е в размер на чистата сума за получаване, а в случая – 1278,79 лева за релевантния период. За тази сума следвало да бъде уважен иска, а за разликата до предявения размер от 1557.40

лева – отхвърлен. Върху сумата от 1278,79 лева следвало да се присъди и законна лихва считано от датата на предявяване на иска – 29.06.2020 г. до окончателното плащане.

По иска с правно основание чл. 222, ал. 4 вр. с ал. 3 КТ:

Съгласно чл. 222, ал. 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанията за прекратяването, той имал право на обезщетение от работодателя в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца, ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж. Съгласно ал. 4 на чл. 222 КТ, ал. 3 се прилагала и когато при прекратяване на трудовото правоотношение работникът или служителът отговаря на условията за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а от КСО. Неоснователни били доводите в отговора на исковата молба, че при ранно пенсиониране работодателят е освободен от отговорност да изплати обезщетение. Обезщетението за пенсиониране по чл. 222, ал. 4 от КТ имало гратификационен характер и изразявало отблагодаряване за дългогодишна служба, а не на обезвреда и се дължало и при наличие на предпоставките за т.н. ранно пенсиониране. При упражняването на правото за пенсия за осигурителен стаж и възраст, респ. за такова при ранно пенсиониране по чл. 68а КСО, не било необходимо, а било достатъчно само да са били налице условията на една от двете хипотези. В конкретния случай към момента на прекратяване на трудовото правоотношение ищецът притежавал изискуемият се осигурителен стаж по чл. 68, ал. 2 КСО – към 09.01.2019 г. имал 36 години, 7 месеца и 13 дни осигурителен стаж за III категория труд и 1 година, 9 месеца и 25 дни осигурителен стаж за II категория труд. Ищецът бил навършил 63 години и 7 месеца, т. е. оставали му 7 месеца за придобиване право на пенсия по чл. 68 КСО (за календарната 2019 г. за мъжете възрастта била 64 години и 2 месеца), т.е. по отношение на ищеца били налице условията за ранно пенсиониране по чл. 68а КСО. Към момента на прекратяване на трудовото правоотношение с ответника -14.01.2019 г. той вече имал правото за ранно пенсиониране по чл. 68а КСО. Налице била и другата предпоставка за заплащане на обезщетението по чл. 222, ал. 3 от КТ, а именно към датата на прекратяване трудовото правоотношение, ищецът имал 13 години, 5 месеца и

11 дни трудов стаж в ответното дружество. Това означавало, че са налице всички необходими законови предпоставки за заплащане на обезщетение по чл. 222, ал. 4 във вр. с ал. 3 КТ от страна на ответника, т.е. искът бил доказан по основание. По отношение на неговия размер съдът е взел предвид, че размера на brutното трудово възнаграждение /БТВ/ на ищеца за пълен работен месец преди уволнението възлиза на 1557,40 лева, което умножено за 6 месеца възлизало в размер на 9344,40 лева. Предвид липсата на доказателства за плащането, за тази парична сума следвало да бъде осъден ответника да я заплати на ищеца. Върху тази главница следвало да се присъди и законна лихва считано от датата на предявяване на иска –29.06.2020 г. до окончателното ѝ изплащане.

По претенцията за лихва върху обезщетението по чл. 222, ал. 4 вр. с ал. 3 КТ:

С оглед изхода на спора по претенцията за заплащане на гратификационно обезщетение с правно основание чл. 222, ал. 4 вр. с ал. 3 КТ, основателна се явявала и акцесорната претенция за обезщетение за забава. Съгласно чл. 228, ал. 3 КТ, приложима в конкретния случай, обезщетенията по този раздел, дължими при прекратяване на трудовото правоотношение, се изплащали не по-късно от последния ден на месеца, следващ месеца, през който правоотношението е прекратено, освен ако в колективния трудов договор е договорен друг срок. След изтичане на този срок работодателят дължал обезщетението заедно със законната лихва. В случая трудовото правоотношение било прекратено на 14.01.2019 г., следователно задължението за заплащане на обезщетение по чл. 222, ал. 4 КТ възниквало с прекратяването на ТПО и не било необходимо работникът да уведомява по какъвто и да е начин работодателя за наличието на подобно задължение. Законодателят бил предвидил срок, в който това обезщетение да бъде изплатено – не по-късно от последния ден на месеца, следващ месеца, през който ТПО е прекратено. В конкретния казус този срок изтичал на 28.02.2019 г., следователно от 01.03.2019 г. ответното дружество било в забава. Лихва за забава се претендирала за периода 01.03.2019 г. – 28.06.2020 г. в размер на 1261,49 лева, която претенция следвало да бъде уважена.

Софийски градски съд, действащ като въззивна инстанция приема следното:

Страните не спорят, че са били обвързани от **трудова правоотношение**. Не се спори и, че същото е **прекратено** на посоченото в заповед № 14-01-01 от 14.01.2019 г. основание – чл.328, ал.1, т.3 КТ.

По иска по чл.222, ал.1 КТ:

Съгласно чл.222, ал.1 КТ при прекратяване на трудовото правоотношение поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, **намаляване обема на работа**, спиране на работата за повече от 15 работни дни, при отказ на работника или служителя да последва предприятието или неговото поделение, в което той работи, когато то се премества в друго населено място или местност, или когато заеманата от работника или служителя длъжност трябва да бъде освободена за възстановяване на незаконно уволнен работник или служител, заемал преди това същата длъжност, работникът или служителят има право на обезщетение от работодателя. Обезщетението е в размер на brutното му трудово възнаграждение за времето, през което е останал без работа, но за не повече от 1 месец. С акт на Министерския съвет, с колективен трудов договор или с трудовия договор може да се предвижда обезщетение за по-дълъг срок. Ако в този срок работникът или служителят е постъпил на работа с по-ниско трудово възнаграждение, той има право на разликата за същия срок.

В конкретния случай се установи, че ТПО между страните е прекратено поради намаляване обема на работа, т.е. налице е първата предпоставка, даваща право на обезщетение на работника/ищец.

Видно от заповедта за прекратяване на ТПО работодателят е признал правото на обезщетение на ищеца по чл.222, ал.1 КТ /виж заповедта за прекратяване на л.15 по делото пред СРС/. Не се спори и, че същото е начислено в разплащателната ведомост, както и са начислени и заплатени публичните задължения във връзка с това обезщетение.

Доколкото по делото не се установи обезщетението да е заплатено, то изводът на СРС за доказаност на претенцията на ищеца е правилен.

При това положение **в тази му част обжалваното решение е правилно и като такова ще следва да бъде потвърдено.**

По отношение на дължимата лихва върху обезщетението по чл.222, ал.1 КТ:

Видно от петитума на исковата молба това обезщетение се претендира от датата на предявяване на иска -29.06.2020 г. до окончателното плащане на вземането, т.е. претендира се законната лихва.

Първоинстанционният съд е присъдил обезщетението ведно със законната лихва.

При това положение в тази му част обжалваното решение е правилно и като такова ще следва да бъде потвърдено.

По иска с правно основание чл. 222, ал. 4 вр. с ал. 3 КТ:

Съгласно текста на чл.222, ал.3 КТ при прекратяване на трудовото правоотношение след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанията за прекратяване, той има право на обезщетение от работодателя в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, а в случай, че е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж - за срок от 6 месеца.

Съгласно ал.4 на чл.222 КТ, ал. 3 се прилага и когато при прекратяване на трудовото правоотношение работникът или служителят отговаря на условията за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а от Кодекса за социално осигуряване.

В практиката на ВКС е изяснено, че критерий за възникване правото на увеличения размер на обезщетението (6 работни заплати) е - последните 10 години трудовият стаж да е при един и същ работодател. По делото не е спорно, че е осъществен последния критерий за определяне завишения размер на обезщетението.

Без значение е моментът на прекратяването: дали съвпада с момента на придобиване на правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст или след това - в един по-късен момент.

Съобразно разпределената в процеса доказателствена тежест по иска с правно основание чл. 222, ал. 3 КТ ищецът е доказал, че е работил при същия работодател последните 10 години от трудовия си стаж. А това обстоятелство и не е спорно.

Ищецът е доказал и че отговаря на условията за отпускане на пенсия за

осигурителен стаж и възраст, в случая по чл.68 а КСО във връзка с ал.4 на чл.222 КТ - към момента на прекратяване на трудовото правоотношение ищецът притежава изискуемият се осигурителен стаж по чл. 68, ал. 2 КСО – към 09.01.2019 г. има 36 години, 7 месеца и 13 дни осигурителен стаж за III категория труд и 1 година, 9 месеца и 25 дни осигурителен стаж за II категория труд. Ищецът е бил навършил 63 години и 7 месеца, т. е. оставали са му 7 месеца за придобиване право на пенсия по чл. 68 КСО. Правилно СРС е съобразил, че за календарната 2019 г. за мъжете възрастта е 64 години и 2 месеца. Към момента на прекратяване на трудовото правоотношение с ответника - 14.01.2019 г. ищецът вече е имал право за ранно пенсиониране по чл. 68а КСО. Последното се потвърждава и от представеното с исковата молба разпореждане № ***** от 09.01.2019 г. на ТП на НОИ –София град /л.14 по делото пред СРС/.

Следва да отбележим, че съгласно чл.328, ал. 3 КТ (Нова - ДВ, бр. 46 от 2010 г., в сила от 18.06.2010 г., доп. - ДВ, бр. 98 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) работодателят може да получи служебно от Националния осигурителен институт информация относно наличието на упражнено право на пенсия от работника или служителя. Националният осигурителен институт предоставя безвъзмездно информацията в 14-дневен срок от получаване на искането.

Ищецът е установил и размера на дължимото му се обезщетение.

В тежест на работодателя е да докаже, че е начислил и изплатил дължимото обезщетение. След като това не се установи, то изводът на СРС за неговата дължимост, е правилен.

При това положение в тази му част обжалваното решение е правилно и като такова ще следва да бъде потвърдено.

Относно лихвата за забава върху обезщетението по чл.222, ал.4 вр. с ал.3 КТ:

Съгласно чл.228, ал. 3 /Нова - ДВ, бр. 102 от 2017 г., в сила от 22.12.2017 г./ обезщетенията по този раздел, дължими при прекратяване на трудовото правоотношение, се изплащат не по-късно от последния ден на месеца, следващ месеца, през който правоотношението е прекратено, освен ако в колективния трудов договор е договорен друг срок. **След изтичане на този срок работодателят дължи обезщетението заедно със законната**

лихва.

Следователно за изпадането на работодателя в забава не е необходима покана.

При това положение в тази му част обжалваното решение е правилно и като такова ще следва да бъде потвърдено.

Налага се извод, че обжалваното решение е правилно и като такова ще следва да бъде потвърдено.

По разноските:

Пред първата съдебна инстанция:

Разноските са присъдени с оглед изхода на спора.

Пред въззивната инстанция:

При този изход на спора **на въззивника** разноси не се следват.

Въззиваемата страна претендира разноси и такива са сторени в размер на 1440 лв.

По възражението по чл.78, ал.5 ГПК:

Възражението е основателно- минималният размер на адв.възнаграждение във връзка с материалния интерес във въззивното производство по чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адв.възнаграждения възлиза на 886,54 лв.

Пред въззивната инстанция не са извършвани процесуални действия във връзка със събиране на доказателства и делото не се характеризира с фактическа и правна сложност.

Следва да се има предвид, че пред първата съдебна инстанция, където са били извършени множество процесуални действия, адв.възнаграждение е възлизало в размер на 780 лв.

При това положение съдът намира, че разноси за адв.възнаграждение за процесуално представителство пред въззивната инстанция следва да се присъдят в полза на въззиваемия в размер на 890 лв.

Водим от горното, Софийският градски съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20014954/18.01.2021 г. по гр.д. № 27661/2020 г. на СРС, 74 състав, **в частта**, в която се : **ОСЪЖДА** „К.М.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“*****, да заплати на А.М.А., ЕГН *****, с.В., ул.“*****, съдебен адрес: гр.София, ул.“*****, офис 426- адв.Л.Т., сумата от 9344,40 лева, представляваща дължимо на основание чл. 222, ал. 4 вр. с ал. 3 КТ обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение на ищеца с ответника след прослужване на повече от 10 години при същия работодател, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба – 29.06.2020 г. до окончателното плащане; **ОСЪЖДА** „К.М.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“*****, да заплати на А.М.А., ЕГН *****, с.В., ул.“*****, съдебен адрес: гр.София, ул.“*****, офис 426- адв.Л.Т., сумата от 1261,49 лева, представляваща дължимо на основание чл. 228, ал. 3 КТ обезщетение за забава за периода 01.03.2019 г. – 28.06.2019 г. върху главницата от 9344,40 лева; **ОСЪЖДА** „К.М.“ ЕООД ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“*****, да заплати на А.М.А., ЕГН *****, с.В., ул.“*****, съдебен адрес: гр.София, ул.“*****, офис 426- адв.Л.Т., сумата от 1278,79 лева, представляваща дължимо на основание чл. 222, ал. 1 КТ обезщетение при прекратяване на трудовото правоотношение на ищеца с ответника поради намаляване обема на работа, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба - 29.06.2020 г. до окончателното плащане, както **и в частта за разноските**.

ОСЪЖДА „К.М.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“*****, да заплати на А.М.А., ЕГН *****, с.В., ул.“*****, съдебен адрес: гр.София, ул.“*****, офис 426- адв.Л.Т., **сумата в размер на 890 лв.**, представляваща **разноски** за адв.възнаграждение за процесуално представителство **пред въззивната инстанция**.

РЕШЕНИЕТО подлежи на **КАСАЦИОННО** обжалване пред **ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД** на Република България при условията на чл.280, ал.1 и ал.2 ГПК, в 1-месечен срок от връчването му.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____